

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Uusiutuvan (lähi)energian säädosympäristö

Erja Werdi, hallitussihteeri
Ympäristöministeriö/RYMO/Elinympäristö
Alueelliset energiaratkaisut -klinikan
tulosseminaari, Design Factory 29.3.2012

Uusiutuvan lähienergian säädösympäristö

Ympäristöministeriön Rakennetun ympäristön osaston näkökulmasta

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999, MRL) keskiössä

Alueiden käyttö

- VAT: Alueidenkäytön energiakysymykset. Tavoitteissa mukana energian säästö sekä uusiutuvien energialähteiden ja kaukolämmön käytön edistäminen. Tuulivoimaloille tulee maakuntakaavoituksessa osoittaa sijoituspaikkoja kattavasti koko maasta. Myös jätteenpolttolaitosten sijoittamiseen tulee varautua.
- Kaavat

Rakentaminen

MRL:n kokonaisarviointi

Perustuu hallitusohjelman kirjaukseen.

Seurantaryhmän ensimmäinen kokous oli 28.3.2012.

Väliraportointia vuodenvaihteessa 2012/2013.
Arviointi valmistuu vuonna 2013.

Metodit:

- hankkeita,
- workshoppeja
- otakantaa.fi (helmikuu 2012 ensimmäinen kysymyssetti),
- seminaareja
- + virkatyötä.

Jatkoa

Painopisteet 3 kpl, lyhyesti:

- alueiden käytön ohjausjärjestelmän toimivuus erityisesti yhdyskuntarakenteen hallinnan näkökulmasta
 - rakentamisen vastuut, ohjaus ja laatu ja
 - eri toimijoiden tehtävät, toimivalta ja voimavarat suunnittelussa, ohjauksessa ja toteutuksessa.
- ➔ Aineistot/kyselyjen tulokset tervetulleita arvioinnissa käytettäväksi.

Energia - maankäytön keskiöön

- Aikaisemmin energia ei merkinnyt erityistä maankäyttöasiaa tai kaavoituksessa huomioon otettavaa seikkaa
 - Voimalat ja suuret voimajohtolinjat erityiskysymyksiä
- Ilmastonmuutoksen torjunta -> energian maankäytön keskiöön: rakennukset ja rakentaminen vastaavat noin 40 % kaikesta energiankulutuksesta. Jos mukaan otetaan liikenteestä aiheutuvat päästöt, rooli on vielä merkittävämpi.

Strategiat, energiaviisaus

- Suomen ilmasto- ja energiastrategia: ilmasto- ja energiapolitiikan keskeiset tavoitteet
 - energiankäytön tehostaminen
 - uusiutuvan energiankäytön lisääminen.
- Toimintaohjelma ERA 17: energiaviisaan rakennetun ympäristön aika 2017.
- Energiaviisas rakennettu ympäristö koostuu maankäytöstä, uudis- ja korjausrakentamisesta, rakennusten ylläpidosta ja uusiutuvan energian hyödyntämisestä

Tuomas Heinonen / YHA Kuvapankki

Energiaviisaus ja maankäyttö

- Edellytysten luominen uusiutuvan (lähi)energian hyödyntämiselle kaavaratkaisuissa
 - Kaikilla maankäytön suunnittelun tasoilla on merkitystä energian käytössä ja kulutuksessa – yleispiirteisessä suunnittelussa tehdään merkittävät rakenteelliset ratkaisut
- Yhdyskuntarakenne: työssäkäyntialueen, kaupunkiseudun, kaupungin, kaupunginosan tai muun taajaman sisäinen rakenne
- Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen

Edellytykset uusiutuvan (lähi)energian hyödyntämiselle

- Useissa kaavahankkeissa tarvitaan energiajärjestelmätarkastelu
 - kartoitetaan uusiutuvien energialähteiden, ml. lähienergian
 - kuten puun, tuuli- ja aurinkovoiman, maalämmön ja vesistöistä saatavan lämmön sekä biokaasun ja jätteiden käyttömahdollisuudet ja vaikutukset alueiden toteutuksessa.
- Vaasa/Suvilahti: esimerkki uusiutuvan energian hyödyntämisessä,
 - energiaa kerätään talteen merenpohjasta ja kaatopaikalta ja alue tuottaa sähköä ja lämpöä yli oman vuotuisen tarpeensa

Uusiutuvan (lähi)energian hyödyntämiseen liittyvien ratkaisujen vaikutuksia kaavojen sisältöön

- Kaavoituksen valinnoilla voidaan vaikuttaa erilaisten energiantuotantomuotojen, kuten puu- tai aurinkoenergian, käyttöönoton mahdollisuuksiin kaava-alueella.
- Esimerkiksi aurinkoenergian passiivinen ja aktiivinen hyödyntäminen: pienilmasto, pohjois- ja etelärinteet, tuulisuus
- Polttoaineen varastointi
- Infrastruktuurin tarve ja toteuttamisen edellytykset yhteisratkaisuissa
- Mahdolliset lupamenettelyt. KHO:2012:14 Maankäyttö ja rakentaminen - Toimenpidelupa - Toimenpideluvan tarve - Ilmalämpöpumppu - Julkisivu - Julkisivutoimenpide

Tuulivoimarakentaminen

MRL uusi 10a luku

Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset →
Yleiskaavan käyttö suunnitteluvälineenä.

- 10a luku Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset
- 77 a § Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteena
- 77 b § Tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset
- 77 c § Tuulivoimarakentamista ohjaavan yleiskaavan laatimiskustannukset

Maalämpö - oppaan päivitys on käynnissä

YO 2009 Lämpökaivo Maalämmön hyödyntäminen pientaloissa
- oppaan päivitys on käynnissä

Nykyinen opas:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=333878&lan=fi>

- YM rahoittaa
- Työ tehdään SYKE:ssä
- Asetettu ohjausryhmä maaliskuussa 2012

Porvoon Skaftkärr –hanke – tavoitteena luoda energiatehokkaan suunnittelun pilottikohde

- Hankkeen kesto 2008-2012, mukana Porvoon kaupunki ja Sitra, Porvoon energia Oy, YM, ELY-keskus sekä Posintra Oy
- Alueen pinta-ala 400 ha, yli 6000 asukasta, pientalovaltaisuus
- <http://www.skaftkarr.fi/>

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

[Erja.Werdi\(at\)ymparisto.fi](mailto:Erja.Werdi(at)ymparisto.fi)